

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXIV. Num quæ sint pœnitentiæ partes Rituales?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AD VII. Dicitur: nunquam docetur. Nam tres etiam in Veteri Testamento fuerunt vſitatae, patet in Dauid, & Niniuitis.

AD VIII. Iudicium hoc temerarium est aut ignorantiae, aut malitiae. Id sequens aperit quaestio.

QVÆSTIO LXXXV.

Quae sunt Pœnitentiae partes Rituales?

AVTOR. Historica hæc quaestio est ac ritualis; non Controversistica: nisi quantum Luthero-caluinistæ Kemn. & Calvinus mentiuntur. Semper igitur fuit Pœnitentia duplex: *Publica*; in qua peccatum publicum publicè luebatur: *Privata*, in qua priuatim priuata & occulta Sacramentaliter expiabantur, cum Secreto naturali & Sacramentali. *Publica* erat Solennis, alia Non solennis. *Solennis* erat de culpa publici scandali: semel in vita vni concedebatur: Sacerdoti non poterat imponi, nisi degradato: Quique solennem egisset, ad Ordines nequibat admitti. Nec coniugibus imponebatur sine mutuo consensu; idque à solo Episcopo.

II. Pœnitentes *ordinem* tertium tenebant: Clerici primum; Fideles secundum. *Habitus* erat pullus, cilicinus, caputratum. *Tempus*, quo imponebatur, erat dies Cinerum: reconciliabantur in die Cœnæ, feria V. Pœnæ erant, abstinere ab S. Synaxi; à nuptiis, militia, à patrinatu baptismali: Carere aditu ad Clericatum: Extremâ Vnctione priuari. Omni die Ieiuniorum humiliare capita Sacerdoti pro eis oranti: Sepelire mortu-

os debebant: Aliis stando orantibus, ipsæ genua flectebant. &c.

QVÆSTIO LXXXVI.

Contritio an sit actio bona, libera, & Evangelicæ?

LUTHERVS *Disput. 1. contra Antinomam* praef. ait Contritionem esse sententiam legis in conscientia, id est terror ex peccato & poenitentis legis. Quia Ierem. 20. *Verba mea sunt quasi malesu conterens paros.* Sic LUTHERANI RIGIDI in idem consentiunt. Haec ita interunt: 1. Non esse liberam, sed extortam Pœnitentiam, non Actionem. 2. Eam pertinere ad Legem, non ad Euangelium. 3. Non esse opus bonum, quia omni opere bono spoliata. Sic Rigidi contra Molle Wittembenses; & Kemnitius.

LUTHERANI MOLLES aiunt Contritio esse opus bonum, Actionemque Evangelicam. Sic in colloquio Altenburgerensi. Et CALVINVS *Institut. lib. 3. cap. 3. §. 20.* eidem & Nobiscum sentit.

SYADENT illi sic. 1. Ierem. 23. *Verbum meum sicut cinis.* 2. Quia experientia docet, verè contritus esse contemneret, nisi boni, multa mala in se agnosceret, etiam poenitentis digno se iudicare. 3. Terror est in se, nisi fuga Dei, tremorque contra Deum, & via ad deprecationem.

AVTOR. I. Contritio non est terror. 1. Docent metaphoræ: qui conteritur non est contremiscere; non conteritur: potest enim quis contremiscere, & non conteritur. 2. Humilitas semper adest comes Contritionis; at non ita terrori: patet in dæmonibus, qui contremiscunt.

II. Contritio est Actio libera; non coacta. 1. Sic Scriptura in meo *Auto christop. 3. q. 32.* 2. Quia Contritio est gratum Deo Sacrificium. *Psal. 50. oculos Domini trahens Isa. 66.* habensque promissio-